

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többzetű hirdetésnél olcsóbb. Nyilttér sora 25 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el. Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden Kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

8540. szám 1880.
k. ig.

Meghívás.

A f. é. II. évnegyedes közgyűlés e hó 30-án és a szükséghez képest a következő napokon, mindenkor reggeli 9 orakor fog megtartatni. Melyre a megyei bizottsági tag urakat hivatalos tisztelettel meghívom.
Zomborban, 1880. június hó 11-én.

Sándor Béla s. k.
alispán:

100000 forint?

Hányi pénze van Zombor város római katolikus hitfelekezetének iskolai célokra. És mi haszon van belőle? Semmi!

A holt tőke anyagilag kamatozik, de szellemi százalékot nem hoz, mert fiókba zárva, rendeltetéséhez hűtlenül vesztegel.

Meddig alszunk még, mi zomboriak? Kerek százezer forintot penészedni hagyni; az utolsó falutól is tulszárnyalva se rendes elemi iskolákkal, se valami felsőbb leány- vagy ipariskolával nem bírn: lehet-e már ennél nagyobb bünt elkövetni a jövő nemzedék s így önmagunk ellen?

Szemetszűrő igazság, hogy: amilyenek a jelen iskolái, olyan lesz a jövő nemzedék.

S ezt belátva, nem tagadva — mert nem tagadhatva — mi, tenni hivatottak, még se tennék semmit?

Nem! Ez a föltevés megsértene Zombornak sok városénál terjedtebb értelmiségét; rásütne a legbűnösebb indolentia megcsúfoló helyegét az intező férfiak nevére; ezen bűnös mulasztásnak folytatása kitenne őket a jövő nemzedék jogos átkának.

Ez a dolog ennyiben nem maradhat! Pedig könnyű intézkedni, segíteni; mert: ahol pénz van, ott minden megvan.

Könyvekre terjedő akadémiai eszme-futtatásokba bonyolítana részletes taglalása annak, hogy mi okozta eddig ezt a türhetlen huzavonát; de hiszen a sérelmes hánytorgatásnak soha semmiben nincs haszna. Ezt tehát mellőzzük; hanem annál részletesebben és világosabban neki fogunk — még pedig sine ira et studio — ezen iskolai alap eredetének, természetének, hivatásának s viszonyainak közötti lehelyesebb elhasználásának megbeszéléséhez. Megérdemli ez a fontos ügy, hogy üres óráinkból vagy egyet tanulmányozására

szenteljünk, annál inkább, mert mi bámulva tapasztaltuk, hogy ezen egész ügyet, még a közérdek más kérdései iránt fogékony szemek előtt is, vastag ködhomály borítja.

As iskolalap eredete. 1806-ik évi febr. 9-én 17045. sz. a. kelt leiratában értesítette a m. kir. helytartótanács a város közönségét, hogy a kérvényezett algymnasium felállítását Ő Felsege megengedi, csak a fentartási alap mutattassék ki. Erre kimutattatott alap gyanánt 88 hold 719 $\frac{1}{2}$ 2000 \square ölével számított, legelőből kihasított földdarab.

Mivel azonban alapító levelet felküldeni elmulasztottak, a dolog elaludt s csak 1841-ben került ismét szóba; ekkor pedig a tannylv, a papi vagy világi tanárok vitás kérdése ölte meg az ügyet. 1844-ben meg ipariskoláért folyomottak; meg is engedték 1846. évi 8855. helyt. tan. sz. int., de abból se lett semmi. Így találták Zombort az 184 $\frac{1}{2}$ -iki zavaros politikai események, melyeknek lezajlása után végre a Bach-kormány 1854-ben jun. 28-án 1026-ik sz. a. leiratában a reáliskola életbeléptetését elrendelte s azt a meglévő tanulmányi alaplól tartotta fön.

Ennek tannylve német levén, céljának s a város igényeinek megfelelni nem tudván, a város 1869. aug. 14-én 151. sz. a. kelt határozatával beszüntette s helyébe algymnasiumot nyitott, melyet két évi vajudó főnállás után a most is virágzó állami főgymnasium szorított ki.

Már az iskolák nyelvének s jellegének örökös hullámzása közben történt, hogy a római kath. egyházvédnökség belefáradván a fenállott reáliskola és gymnasium nyelvi és vallási vitáiba, a két félnek örökös surlódásába s a tanügynek ezekből folyó pangásába: 1870-ik évi febr. 13-án testületileg folyomott a tanácshoz, hogy az iskolai alapot a „köz- és magán jó egyetértés létrehozása szempontjából“ a kath. és szerb vallásfelekezet között egyformán ossza meg. A város közönsége méltánylólag megszívlelvén a felhozott okokat, ugyancsak 1870-ik évi június 18-án 81-ik sz. a. hozott határozatában az iskolaalpnak kérelmezett fölosztását elvben elfogadta s egyedül a magas ministeriumnak jóváhagyásától tette a kivített függővé.

Az osztózkodási okirat a két hitközség kiküldött képviselői által visszavonhatlanul elfogadtatván, az 1871-ik évi ápril 29-én tartott közgyűlésből helybenhagyás végett a magas ministeriumhoz fölküldett és ugyanannak 1871-iki sept. 27-én kelt leiratában a királyi Felseg által megerősítettet.

As alap természetete. Ezen osztózkodási okirat 2-ik pontja így hangzik: „Ezen (144424 frt 67 $\frac{1}{2}$ kr.)

tőke két egyenlő részre felosztatik és annak folytán az egyik fele átadatik a Zombor városi róm. kath. egyházvédnökségnek.“

Ebből vilgosan kitünik, hogy az iskolai alapítvány felének kezelésére a zombori róm. kath. egyházvédnökség mindenki mást kizárólag illetékes.

Mármost az a kérdés: ki és mi hát az az egyházvédnökség?

Régibb közjogunk alapján a magyarországi szabad királyi városok lakosai a római kath. egyházi és iskolai ügyekre nézve, patronusi jogaikat testületileg, vagyis a városi törvényhatósági bizottság utján gyakorolták.

Zombornak azonban a dicső emlékü Mária Terézia által 1749-ik évi február 17-én kiadott városi szabadalomlevél hetedik pontja szerint, tekintettel a két egyenlő számú hitfelekezetek között fölmerülhető viszályokra, megengedtetik, sőt kikötötték, hogy a városi közgyűlésnek kizárólag csak katolikus tagjai avatkozhatnak a tisztán katolikus természetű patronatusi teendők eligazításába. És ez tényleg így is volt azóta mindig, így van most is.

Világosan látszik ebből, hogy az egyházvédnökség nem egyéb, mint Zombor szabad királyi város közgyűlésének római katolikus tagjaiból álló testület.

Ezen testülethez 1874-ik évi ápril 27-én, az iskolai alpnak ténylegesen foganatosított átadása alkalmával Koczkar Mihály, Dr. Rátay József, Dalmay József és Auth Nándor uraknak, mint a római katolikus egyházközség, vagyis az egyházvédnökség kiküldött átvévoinek kezeibe, vonatkozással Zombor sz. k. város 1873-ik évi október 22-én 163. sz. a. kelt közgyűlési határozatára, 77993 frt 66 kr részint készpénzben, részint jogos követelésekben csakugyan átszolgáltattott. Ezen összeg azóta, hála a fáradhatlanul pontos és becsületes Purmann Alajos, egyházközségi gondnok ur buzgalmának, f. évi július elsejég kereken 100000, olvasd: százezer o. é. forintra fog felmőni.

Ezek után, ide iktatjuk az osztózkodási okirat második pontját, mely szószerint így hangzik: »Ezen tőke két egyenlő részre felosztatik és annak folytán az egyik fele átadatik a Zombor városi róm. kath. egyházvédnökségnek, a második hasonfele pedig a szerb gör. kel. egyházközségnek; minden hitfelekezeti egyházközség azonban a felosztás után reá eső tőkeösszegegről szabadon és önállóan rendelkezik, de

TÁRGA.

Lemondás.

(Szonett.)

Mért rabja minden ember végzetének?
Nyügét viselni mért hogy kénytelen?
Im törbe csalst s kinoz a szerelem,
Mint tengerútast a bűvös szirének.

Más boldogok, mihelyt szívet cserélnek,
Édes nekik a mult, jövő, jelen;
Csókban fürödnek ajki szüntelen
A szeretőnek és hü kedvesének.

Nekiünk szerelmünket tagadni kell,
Titkolni lelkünk égi érzeményit,
Melyek utóbb szívünk repesztik el.

Csalóka volt a biztató remény, hit,
Hogy összead kegyelmes végzetünk. —
Lemondani! . . . Mi holtig szenvedünk!

M. I. L.

Pattantyúk.

— Miért nyiratta úgy le a haját, Loeskafi ur?
— Körmönfont számításból, kedves Nagysád;
amennyiben amagy sincs hajam, így pedig azt hiszi
mindenki, hogy volt s lesz, csakhogy leágattam.

Megyénkben, de különösen Ujvidéken, minden bevándorolt cseh vagy wasserkrovót, németnek adja ki magát, holott hazájukban az egész sajtó egyhangulag dúdolja, hogy ők nem engedik magukat germanizáltni. Hogy azonban nálunk ők germanizálnak legjobban — az már más! Ilyen magyar kenyéren germanizáló csehnek az életpárja volt az a megboldogult is,

akinek fejfáján az ujvidéki temetőben a következő érdekes sírirat olvasható: Hier ruht A. H., neusätzer deutsche Bürgerin.

A p . . . i nyugalmazott jegyzőnek fia pályázott gör. keleti plébánosnak egy csanádmegei községbe. Meg is választották: csakhogy időközben vita merült föl a megyebeli román és szerb püspök között, hogy melyiküket illeti a vegyes ajku egyházban a patronatus. Midőn ezt a megválasztott a p . . . i plébánosnak elpanaszolta, ez szokott derült hangon ezt jegyzé meg hozzá:
— Hát édes öcsém, itt is ugy van nemde, mint az irás mondja: „Veszekszik két pásztor egy számaron.“
— Veszekszik, pa veszekszik — volt a naiv válasz.

Krizsán Pál uram, mikor nem fejte a teheneit, hogy meg ne ölje az unalom, arra használta, hogy sétáltatta őket — de ekét kötött utánuk s ő az eke-szarvát fogta, a fia pedig vezette a kenyérkeresőket. Egy ily mütét alkalmával szóvitába keveredtek, melynek végét az apának ezen önérzetes panasza képezte:
— Hej! Látom én, fiam, sobse leszesz te olyan ember mint én.
— Ne is adja az Isten! — volt a még önérzetesebb válasz.

Évad. Mariska: Édes mama! milyen cseresnye terem ezen a fán?
— Hát fekete, kedves lányom!
— Oh mama, hiszen nem fekete es, hanem vörös!
— Vörös ám lelkem, mert még zöld!

Találkozik a cs . . . i plébános a csordással.
— No János fiam! Mikor hozod már be azt a kis lélek buzát?
— En azt gondolom, tisztelendő uram, hogy az a csordás béremmel épen lemegy.
— Ugyan ne izélj, János; hisz nem volt az én előhasim háromszor se előttd a csordán.

— Ami azt illeti, én se voltam kétszer se templomban.

— Ja, fiam, az mindegy; én beharangoztatok rendesen minden nap. Mért nem jössz?

— En is túlkölkök minden reggel. Mért nem hajtják ki a pap tehenét?

Az orvos elmegy, — *rendelvényt ir. Az asszony meghal. Egy idő mulva az orvos kéri az ígért tiszteletdíjat.

— Miért? — kérdi a megszorodott özvegyember; — megölte ön feleségemet?

— Isten ments!

— Hát meggyógyította?

— Nem.

— E szerint nincs miért fizetnem önnek.

Nyugalmat. „Orvos úr — *mondá egy böbeszedű hölgy, ki minden áron beteg akart lenni — valamit rendelnie kell számomra.“

— Önnek nyugalomra van szüksége — szólt az orvos — miután üterét megtapintá.

— De csak nézze meg a nyelvemet . . .

— Valóban, különösen a nyelve az, a melynek nyugalomra van szüksége.

A szabadkai nagytemplom oratoriamán szószerint a következő fölírás olvasható:

Ezen sz. helyet készíttette
Pertits Mátyás özvegye
szül. Markovics Antonia és
készté Ács Hermann.
Szabadkán 1863. novemb. 1.
Denique nincs egyedül a Ghyeczyék nagyigmándi „helyben“ készült temploma!

más, mint oktatási célokra ezen összeget nem fordíthatja és föl nem használhatja.

Ebből világosan kitűnik az, hogy az egyházzé-
nökség azon alapnak hova fordítása iránt, míg iskolai
célokra szája, *mindenküül függetlenül* és teljes önálló-
sággal rendelkezik.

Kitűnik ezen független rendelkezési joga az
egyházzénokségnek, a mlgu. vallás- s közoktatásügyi
m. kir. Minister urnak 1871-ik évi szeptember 27-én
23590. sz. a. kelt leiratából is, mely szerint Ő császári
és Apostoli királyi Felsége az osztózási okirathat
megérintett önálló rendelkezési jogot, ugyanazon évi
sept. 21-én legfelsőbb elhatározásában, egyedül az éven-
kinti számadások kivonatanak a Minister elé jóváha-
gyás végett leendő filterjesztésével korlátozta.

Ezen két idézett okmányból világosan kitűnt
tehát, hogy:

1. Ezen alapnak törvényes és kizárólagos keze-
lője az egyházzénokség, mely az iskolai alapot csak
iskolai célokra, de szabad tetszése szerint, használhatja.

2. Az egyházzénokség az alapnak hova fordítá-
sáról senkinek, csak egyedül és kizárólag a ministeri-
umnak tartozik számadással.

Ezen második következtetésünket az 1868. 38. t.
c. 14. §. c) pontja nem is érinti; mert — mint az alap
eredeténél folyamából kivehető — felekezeti színe ere-
dileg nem volt, azt csak az osztózás által esetleg
kapta; de különben is népoktatási célra soha senki sem
szanta s nem is szánhatja.

Erről a második cikkből.

M. I. L.

Értesítés.

A nők neveltetése iránti közérzület évről-évre
általánosabbá válván, most már minden jóra való, még
szegény sorsú szülei is, igyekeznek leányát nemcsak ki-
válni jól neveltetni, hanem ez uton annyi ismerethez
juttatni, melynek segítségével önállóan is megélhessen.

De minthogy a szülők ezen törekvésének meg-
felelő elegendő leánynevelő intézet nincs, az utóbbi
időben a nevelés megszerzésére az állami tanítónő-
képzőkkel szemeltették ki, s a tanítónőképzők növe-
dék felvétele idején, — tekintet nélkül arra, hogy a
leányok tanítónőkké kívánának lenni oly tömegesen
jönnek a tanítónőképzőbe, hogy a félévi vizsgálá-
tokkal az igazgatótanácsok szertelenül megterhelhetnek,
másképp a szülők leányaik elutasítása miatt kedvetlen-
ül érintetnek és szűkségtelen költségekkel terhel-
tetnek.

Ezen bajok kiküszöbölése végett ő nagymt. a vallás
és közoktatási m. kir. minister urnak f. évi május hó
29-én 15584. sz. alatt kelt rendelete nyomán értesitem
a szülőket és gyámokat, miszerint mostantól fogva
az állami tanítónőképzőbe az eddigi számokhoz ké-
pest még kevesebb számú és csak oly növendékek vét-
tethetnek fel, kik a kitűnő előképzettség mellett bizto-
sítotok nyújtanak arra, hogy a tanítónőképzők pá-
lyájuk bevégeztével egyedül csak tanítónők kívánanak
lenni és azon a pályán maradni.

Az ilyenek kötelesek még oly megyében is, hol
állami tanítónőképzők nincsenek, folyamodványokat
július hó 1-ig *eggyezően a megyei tanfelügyelőhöz be-
nyújtani; augusztus hó 1-én tölterkezett folyamodványok
egyszerűen visszatartatnak.*

A felvételre nézve meg kell jegyezmem, miszerint
az állami tanítónőképzőbe csak oly ép testű növe-
dék vétetik fel, ki 14-ik évét már meghaladta s tanul-
mányait kitűnő sikerrel végezte; a belépni kívánó
növendék erről bizonyítványt köteles kérvényéhez
csatolni s a felvétel alkalmával bemutatni azt, hogy a
magyar nyelv. — számtan, — földrajz, — és történe-
lemben legalább annyi jártassággal bír, a mennyit a
polgári iskola négy alsó osztályában tanítanak.

Korát mindenki keresztlevéllel vagy születési
bizonyítvánnyal, testi épségét pedig orvosi (bélgye-
mentes) bizonyítvánnyal köteles igazolni. Az állami
jótéteményért folyamodók okmányaihoz hatóságilag
kiállított szegénységi bizonyítvány is csatolandó.

A felvételi vizsgálatok a szabaddai állami tani-
tónőképzőben f. évi aug. hó 30-án fognak megtar-
tatni, miről az érdekelt szülőket és gyámokat szinte
értesitem.

Zombor, 1880. június hó 12-én.

Czirfusz Ferencz s. k.

kir. tanácsos
s Bács-Bodrogh megye kir. tanfelügyelője.

A Göndöcs-féle kettős gyékény- és átmeneti kaptár.

Ezen új szerkezetű gyékény-kaptárnak két része
van, u. m. a felső kis kupos kaptár, melynek hossza
32, belső átmérője vagy szélessége 25 centiméter s a
csonka-kúp alakú alsó rész, melynek hossza 38, belső
átmérője vagy szélessége 35 cm.

A felső kis kupos kaptár, mely méztelepül szol-
gál, bő virágzás alatt többször levehető és kiüríthető,
— legelőszerebb a rajt is mindjárt ebbe fogni, mert
azonnal megkezdik benne a sejtépítést.

A csonka-kúp alakú alsó részén felül, egy lapos
gyékényfedél van, mely le nem vehető, — a fedél kö-
zepén egy 8 cm-terű átmérőű gömbölyű nyílás van
hagyva, erre tétetik egy rálló cinkrostélyzat, melylyel
az anyát a felső részből bármikor kizárhatjuk, mint
hogy a rostélyon keresztül nem fér, a méhek azonban
a rostélyon át is felmehetnek a felső kis kaptárba.

A két részből álló kaptár gyékény karimája vé-
kony faszegekkel foglaltatik össze, s a két karima
sárral kenetik be.

A cink-rostélyzat csak akkor tétetik a gömbölyű
nyílásra, midőn a felső kis kaptárt a méhek már tele-
hordották, és az anyával együtt az alsó részbe mentek

le dolgozni, — hogy így az anya, a felső kis kaptárba,
vagy is méztelepbe többé fel ne mehessen,

Ha a kaptár alsó részébe már annyit hordtak,
hogy a méz elegendőnek látszik a méhek kitelelteté-
sére, akkor a felső kis kaptár sodrony (drót) segélyé-
vel elvágatik, belőle a sejtés-méz kiürítetik, s ha még
tart a hordás ideje, a felső kis kaptár, helyére ismét
visszatétetik; ha pedig a méhek már nem hordanak,
és teletetésre tétetnek, akkor a rostély kivételével, a
közép nyílás gyékénydugóval bezáratik, a kis kaptár
pedig az alsó részre ismét visszatétetik, — mi a te-
letetésre nézve jó és hasznos, mert a kaptárnak felső
része melegeit tart.

Ha pedig a kaptár alsó részébe sejtkezdetet te-
szünk, s a rostélyzatot a gömbölyű lyakon hagyjuk,
akkor az anya a felső kis kaptár fel nem mehetvén,
tisztá szűz-sejt mézet nyerünk.

Egy ily Göndöcs-féle kettős gyékény-kaptár ára
1 frt, s a hozzá való cinkrostélyzat 25 kr.; — meg-
rendelhető (a pénz beküldése vagy utánvét mellett) a
feltalálónál, B.-Gyulán, — vagy Tóth Péter gyékény-
fonónál Gy.-Váriban, u. p. B.-Gyula.

Ha átmeneti kaptárt akarunk nyerni, akkor a
kettős gyékénykaptárnak felső részét — a kis kúp alakú
gyékénykaptárt levesszük, és helyette — méztelep gyá-
nánt lépkedtetes kerettel ellátott kis faladát teszünk,
s azonnal kész az átmenet a mesterséges Dzierzon-féle
méhklába, melyből minden időben lehet keretes mézet
kivenni. A ládácska alsó része közepén (épen mint a
gyékény fedélén) 8 cm átmérőű gömbölyű nyílásnak
és két faszegek kell lenni. A gömbölyű nyíláson a
méztelepbe feljárhatunk, — faszegekkel pedig a ládácska
a csonka-kúp alakú gyékénykaptárhoz foglaltatik. Be-
teleltetés előtt a kis ládát le kell venni, — a gyé-
kénykaptáron levő gömbölyű nyílás a gyékénydugóval
bezáratik, s a kis kupos kaptár rá visszatétetik. Ilyen
átmeneti keretes láda ára a sejtkezdővel együtt 1 frt
60 kr. — Megrendelhető (a pénz beküldése vagy után-
vét mellett) Steigervald Jánosnál B.-Gyulán.

A fent leírt kettős gyékény-kaptár egyszerű és
célszerű, s különösen a nép részére: jobbat és olcsóbb-
at már kívánni sem lehet, — mert az egyszerű föld-
műves, ha egy ilyen kaptárt megszerez, arról — télen
át, gyékényből, szalmából, vagy vesszőből, könnyen
utáncsinálhat bármennyit, anélkül, hogy rá kiadása
lenne.

E kaptárnak különösen jó tulajdonsága, hogy
nyáron hűvös, télen meleg, — kúpos alakja miatt
bunne a méh legkorábban rajzik, — és ami fő: a mé-
zet, a méhek lovése nélkül lehet kivenni belőle.

A kaptárok deszkára helyzetetnek, s tőle a
bejáró sőpnyukat (mely a talapzattól számítva 10
cm-ternyire van) zindelyszeggel kell elzárni, úgy
azonban, hogy a szegek közt a méhek kijárhassanak,
— a kaptár alját pedig köröskörül bojtórjással kell
körülvenni, hogy az egerek hozzá ne férjenek.

E mesterséges sejtkezdővel a Dzierzon-féle méh-
keretekben a viasz-sejt megkezdését a legegyszerűbben
eszközölhetjük egy kis fa gépecske segélyével, melynek
legszélesebb lapja a keret felső részéhez helyzetetik
olyformán, hogy a kis keskeny vágány felfelé álljon,
mely olvasztott viaszba mártott ecettel bekenetik; ez
által hat milliméternyi sejtkezdet vagyis irány viasz-
lemez képződik; megjegyzendő, hogy a használat előtt
a fapécske hideg vízbe áztatatik — nehogy az ol-
vasztott meleg viasz a gépecskéhez tapadjon — ezen
egyszerű gépecske fából van. Minden méhésznek meg
kell ezt szerezni.

Göndöcs Benedek,

a békésm. méhészgyelet elnöke.

LEVELEZÉS.

Zombor, 1880. június 12.

Mindnyájan tudjuk, hogy Baranya-megye tel-
nyomólag bortermeléssel foglalkozik és hogy legna-
gyobb fogyasztó közönségét Bács-megyében találja.
Ezerekre rög azon kocsi száma, melyek innen évenként
leginkább a Batinától Bánig terjedő területen borszá-
lítás végett megfordulnak. A batina-kisfaludi uton van
a csibogáti csárda, mely arról híres, hogy az ottani
vámberő az utól jobbra ötven lépésre eső Karasica
csatornán álló hid vámját azoktól is megveszi, akik-
nek a hidon semmi dolguk, mert utjukba se esik.

Tekintve mármint, hogy egy nem használt hid-
nak vámját, a mellette elmenőtől józanon senki se
követelheti; tekintve, hogy a csibogáti árendás gyerek
ezen magát tultéve, boldogot boldogtalant megsarcol,
sőt — mint multkor béresemet — tiltakozás esetében
önhatalmulag megzalogol; kérdjük:

Van-e tudomása a baranyavári járás Tekintetes
szolgabírójának, Mayer Béla urnak, ezen régi, de tör-
vénytelen vámkezelésről? És ha van, ha nincs, szándéko-
zik-e rögtön úgy intézkedni, hogy az illető sorompó az
utról, illetékes helyére, a hid elé helyeztessék?

Ez által megmenekül ezer meg ezer ember a
jogtalan megsarcoltatástól és attól, hogy borvevő ut-
jában a Jákob lajtorjáján magasan álmódozó bérli
ficsúrtól éjszakai zendérgése esetén akárhányszor órá-
kig tartó főnakadást kelljen eltűrnie, még akkor is,
ha a hidvámmentes községek lakosa.

Végül kérem T. Szerkesztő urat, hogy becses
lapja ezen számából a megyénkire sérelmes ügynek
tudomású adása céljából a dardai szolgabíró hivatal-
nak egyet beküldeni ne terheltecsék. Ha a régtől így
kínzott baranyaiak alszanak, segítsünk mi rajtuk is,
magunkon is. (Meglesz. Sz.)

Egy szőlőbirtokos.

Apatin, 1880. évi június hó 11-én.

Mibe kerül júniusban három baklövés?

Folyó hó 1-én a délelőti órákban nagy népesopor-
tosulás hirdette valamely nagyobb eseménynek kis
városunkban történetét. A kíváncsiságból felcsigázott
népség nagyja, de kivált apraja rohant az esemény
helyszínére, a városunkba érkezőnek azonnal szemébe
tűnő magas vöröstornyú épület udvarára, hogy tud-
vagyát kielégítse. Három darab megölt himszarvas
feküdt ott a fővényen, gyönyörű példányai az erdők
királyainak; de ők szegények nem az uralkodó párba-
jzási mániának, hanem a sportszenvedélytől elragad-
tatott néhány gyengédelen vadász gyilkos golyójának
estek áldozatul. — Negyedik társuk nehéz sebekből
vérezve száguldott el az erdők sűrűjébe, s a hús lom-
bok árnyában azóta valószínűleg szinte kilehelte már
árva párját, ötödik társukat pedig csakis szellőlábai
mentették meg három pajtásának végzetes sorsától.

Megvásárolhatlan öröm ült az ünnepelt vadászok
arcán, s minden egyes látogatónak kíváncsisága fo-
kozta ügyességüket sugalló öntudatukat. Diadallal
hurcoltatták a szegény állatokat az utcákon fel s alá,
s a nap nagy öröme, s „a magas halottak” tiszte-
letére zenével fűszerezett díszes tor rendeztetett, a me-
lyen a meghívottak valószínűleg szinte nem felede-
tek el poharaikat az ünnepelt vadászokra üríteni.

A csapat nagy hűbő már elémultnak látszott,
midőn egyszerre az itteni kir. kincstári erdőgondnok-
ság részéről a vadászok ellen, — az 1872. évi VI. t.
c. 10. §-a alapján, melynek a.) pontja a szarvasikák-
rai vadászatot október 15-től július 1-ig világosan
tiltja, — feljelentés tétetett vadászati kihágás miatt.

Dacára annak, hogy a vadászok azzal kecsge-
tik magukat, miszerint örömeik fölér a reájuk kiszab-
ható legmagasabb pénzbírsággal is, mégis a feljelentés
folytán kezdik a dícsőség rúdját másféle fordítáni
akarni, azt állítván ugyanis, hogy ők tulajdonképpen
nem is vadászatot lötték a szarvasokat, hanem mert
azokat kárban találták No hogy ezt még privátim is
alig hisszük el nekik, azt meg fogják engedni; annál
kevésbé fogja pedig elhinni nekik a bíróság, ha csak
be nem igazolják; a mire azonban mai nap már alig
lesznek képesek, mert azóta bármely más állat már
tízszert megtehette azon kárt, a melyet mai nap netán
constatálni lehetne. — Szerény nézetünk szerint azt
kellett volna tenniük, ha csakugyan kárban találták a
szarvasokat, hogy kárukat az illetékes hatóság által
azonnal felbecsültették volna, s annak alapján s szar-
vasok tulajdonosa ellen kártérítési igényüket annak
utján érvényesítették volna.

Nyílt kérdés marad azonban még mindig, hogy
tilalmas időben jogosítva voltak-e lenni a szarvasokat
ha mindjárt kárban találták is őket? mert a fennebb
idézett vadászati-törvény egy szót sem tartalmaz arról,
hogy ha kárban találta a vad, azt tilalmas időben
is le szabad löni; a törvény szárazon csak azt mondja,
hogy mikor és milyen vadat nem szabad löni. A
bíró tehát, a ki ehhez hasonló ténykörülmény legyö-
zése dacára mégis vétkecsnek mondja panaszoltakat a
vadászati kihágásban, egészen a törvényesség hatá-
ra'n belül marad, s ítélete megfelelő az írott törvény
határozott rendelkezésének.

Minthogy azonban a jogi élet oly tarka, hogy az
annak keretén belül felmerülő eseteket stricte szabá-
lyozó törvényeket kimeríteni emberi törvényhozás soha
képes nem lesz, s minthogy a bíró igen sok esetben a
sorok között kénytelen a törvényhozó akaratát keresni
s gyakran kénytelen kimondani azt, a mit a törvény-
hozó ki nem mondott, noha talán kimondani akarta:
a panaszoltak által védelmükre felhozott fennebbi
ténykörülmény, de csakis begyőzése esetében, —
az idézett törvény világos szavaival szemben is,
semmi esetre ugyan felmentő, de minden esetre eny-
hítő körülményül lesz nekik betudandó.

Az ügy az itteni kir. járásbírósnál tétetett
folyamatba, s igen kíváncsian várjuk annak megoldá-
sát, annyival is inkább, mert az ügy valószínűleg a
felsőbb bíróságok elé is fog kerülni, s ott talán elvi
jelentőségű határozatot hallunk az iránt, valljon a kár-
ban talált vad, — a mely be nem hajtható, mint azt
a háziállatokra nézve rendeli a törvény, — lelőhető-e
tilalmas időben is s megtudjuk azt is, mibe kerül há-
rom baklövés júniusban?

Nem hoztuk volna nyilvánosságra a dolgot, ha
az a feljelentés folytán amennyi már nyilvánossá nem
tétetett volna: — de e körülmény, és különösen ezen
mint a jogászt és vadászt egyaránt érdeklő specialis
eset indított arra, hogy t. szerkesztő úr becses lapjá-
ban jelen soraim közlésére egy kis helyet kérjek.

Gazsi.

Filipova, 1880. jun. 7.

Folyó hó 4-én Filipován, ezen szép és jó módu
német ajku községben, ritka szép ünnepély volt. Gruda
Jenő, ki az nap töltötte itt helyben jegyzőségének 25.
évet, azon kitűnő tiszteletben részesült, hogy 50 el-
kelő földes gazda, az előljárók, képviselők, valamennyi
kereskedő, tanítók és iparosok, Schatz Ignác plébá-
nosnak, mint a küldöttség vezetőjének és szószólójá-
nak elnöklete alatt már a negyedik százados jubileumi
nap elő estéjén a lövész egyesület és zeneszó kíséretében
a jegyzőnek lakására menvén, öt szép szavakkal üdvö-
zölték. Kiemelte szónok a jegyzőnek 25 éves jegyző-
sége alatti fáradhatlan buzgó munkásságát, szorgalmát,
tapintatos eljárását, és arról biztosította, hogy a jelen
küldöttség az egész község nevében teszi tiszteletét,
és kéri a Mindenhatót, hogy még sok éveken át tartsa
meg öt jegyzőnknek, beösmerve hogy neki köszönheti
a község felvirágzását minden tekintetben, a birtok
változások rendbentartását a pénztárnak rendes és

pontos kezelését és a többi. Erre harsogó éljenzés következett, mire a lövészet 3-szori lövéssel s a zenező közbevágásával tisztelt.

Az öszeb borult jegyző, ki 1849-ben bonvéd volt és az újonan életbe lépett m. k. honvédségnél főhadnagyi rangot viselt, de testi törődöttsége miatt leköszönt, és már 1861. évtől egész mai napig tekintetes Bács-Bodrogh megyének választott bizottsági tagja, meghatott szívvel és könyező szemekkel köszöntö meg a küldöttségnek a nagy és nem remélt megtisztelést.

Enek végével az elnöklő Schatz Ignác plébános úr a jegyzőt családjával együtt meghívta a holnapi napra rendezett diszebédre.

Másnap június hó 4-én a vendéglő nagytermében, mely az erdőből hozott élő galylyakkal, gyönyörű aranykeretű képekkel tükrökkel és függönyökkel meglepően ki volt díszítve, 60 személyre terített két hosszú asztal várta az ünnepelt jegyzőt és családját s számos vidéki pályatársait. A nap hősenek megérkezése után ebédhez ülünk; a két hosszú asztal a legválogatottabb virágcsokrokkal volt díszítve, melyekkel a helybeli jelenvolt szép hölgy koszorú lepte meg szeretett jegyzőjét.

Az ebéd derekán a helybeli közszeretben és tiszteletben részesült plébános, Schatz Ignác úr, egy, az ünnepelt jegyző 25 évi fáradságos munkásságát esetelől szívreható beszédet tartott; mire a felkészült könyves szemekkel köszöntö meg a reá nézve igen nagy megtisztelést. Ekkor több jeles szónoklat után 4-5 órakor az ebéd feloszlott, a fiatalság tánca kelt és kora hajnalig élvezte e ritka gyönyörű ünnepélyt. *)

Sch.

Felső-Szt.-Iván, 1880. jun. 8.

Községünkben folyó hó 5-én d. u. 3 óra tájban sötét felhők tornyosultak az égen, aggódva tekintettek a népek házikóik kapuiból, várva a ritkán elmaradni szokott kártékony zivatart; alig hogy a harangozó a délutáni istentisztelethez beharangozott, roppant menydörgéssel a villám háromszor egymásután beütött; a két első a községtől távolabb történhetett, hanem a harmadik a templom-torony ablakán keresztül behatolván és az ott kitélő kandikáló Szeile Mihályharangozó inas arcát és husát feketére festvén, a templom nagy ajtaja egyik szárnya végének szétforgácsolása után húzódtott le a földre; mire a templomban oly bűz támadt, hogy azt szellőztetni kellett. — A sekrestyében volt nt. Grün Ferenc plébános úr — dacára, hogy a templom belseje az eset pillanatában tüztenger volt — lélekjelenlétét el nem vesztvén, — sietett magának a kóruson történt szerencsétlenségről meggyőződést szerezni, és a templomban halálra ijedt hívőket megnyugtanni, intézkedvén rögtön arról is, hogy a még életben lévő szegény harangozó orvosi segélyben részesülhesen. — Isten éltesse a derék papot! Ezuttal lehetlenség meg nem emlékezni a tek. megvethatósága részéről kiküldött utibiztos Schüzler Ferenc úrról, ki erélyessége által nyaktörő utainkból úgyszólván műtákat készített. — Igaz, hogy a paraszok jobb szeretnek az ördögöt inkább, mint az utibiztos urat látni, de azzal ne törődjék, mivel lelkiismerete megnyugtathatja, hogy vállalt abbéli kötelezettségének oly pontosan megfelelt, mint eddigelő senki; nagy része van ezen valóban „dicsőségéből“ a járási szbiró t. Deák Zsigmond úrnak, ki folyton unszolja az előjárókat és bátorítja az utibiztos urat is, hogy ne tágtítsanak, ő a törvény adta hatalmával fogva a legesekélyebb panaszt kész azonnal orvosolni; — ezen erélyesség csak tetszhetik minden rendszerű polgárnak, a mi örömiünk pedig határtalan, hogy oly szolgabíró vallhatunk magunknak, ki rövid hivataloskodása alatt számtalanszor beigazolta azt, hogy ezen járásnak eddigi jó hírnevét nemcsak hogy fentartani, hanem tündöklővé varázsolni képes. Szolgabíránk finom műveltsége, lekötözö módoira által az egész kerület szerető — nem keresve — megnyerte; pedig ugyan drukkoltak az atyafiak, amidőn meghallották, hogy a centrumból lett a szolgabíró megválasztva, — mesélvén egymásnak, hogy a vármegye házból kikerült uraknak most is meg van a joguk botoztatni. Oh bár meg volna!

Tekintetességédnek

mély tisztelője:

Horváth Máté

jegyző és postamester.

Szinészet.

Kedden, június 8-án „A csapodár“ vigj. 3 felv., szerdán a szegény gimnasiunai tanulók javára „Grenoir“ és „A becsületész“ dramolettek, csütörtökön a „Tücsök“ falusi életkép 5 felv. kerültek előadásra.

Szinészeink közül mindegyik megtette mindenben a töle telhető; ugy játszottak, mint más sikerült estéken. Két figyelemre méltó új mozzanat kér mégis szót tőlünk; egyik: Temesvárynének szerdai szavalata; másik: Bokodyné új föllépése.

Hegedűs Istvánnak „Szeged nemtője“ c. tavali alkalmi költeménye erőtelen nyelven s oly megrázó drámai hatással van írva, hogy azzal más szavaló, mint Temesváryné, aligha mert volna megmérkőzni. De az ő ajkán a néző dörgedelmes leírása, a nemtő szelid vígaszába olvadva, minden arera mély meghatottságot, sok szembe érkező könnyet varázsol. Háromszor kaptunk; ez kevés: három koszorút érdemelt volna. Fogadjon legszébb koszorú gyanút a tanuló ifjak közszónok hálját!

Bokodyné — a másik szinpadai heti újság — nem tartozik azon kevés megkapó alakok és tehetségek közé, akik első megjelenésükkel rögtön elragadják a közönséget. Szerényen, alig észrevéve kezdett el játszani;

*) A megveszerte népszerű ifjú öreg urnak mi is kívánjuk, hogy még: Per multos annos! Sz.

azonban a figyelmet maga iránt csakhamar fölkelletette s fokozta úgy, hogy az utóbb zajos tapsokban nyilatkozott, közönsége ugyszólván semmi se volt; mit nyilván az okozott, hogy a csütörtöki, már hatodik előadás volt egy folytában. Ennyit Zombor közönsége nem bír el.

Szombaton Temesváryné jutalmára a „Lowoodi árva“ adatott, tele ház elött. Mikor a jutalmazandó megjelent a szinpadon, valóságos esokoreső és koszorúzapor üdvözölte. Az első szakasz után szép arany ékszereket adtak át neki tisztelői emlékül, mit ő meglepetésében örömkönyvekkel köszönt meg. Az előlegezett kiüntetését, mint Eyre Jeanne, busásan kiérdemelte. Mind jól játszottak. A darab olyan, mint a többi regény után készült: sovány a cselekvény, élethűtlen az összefüggés. Egy elaludt gyertyáról, kiöntött mosdóvizről, egy öltözet ruháról perek hosszat perorálnak — s nem történik semmi se. Ennyi — mint ez este is mondták — frankloni, angolhoni darab után kérnék már igazán honit.

Vasárnap, a régtől hirdett „Szamárbor“ c. bohózat zsufolóság megtöltötte a szinkört. A képek mind jól sikerültek. Tartalma a darabnak persze nem volt. A tündérek csinosan voltak vetkőzve. Az új karmester sokat ült és hadonázott, keveset játszott a zongoránál. A vendéglős ha nem a színház, legalább nyaralója kedvéért szagatlaníthatná a szinkört. Tanácsképp ajánljuk, hogy ezt a cifra ürességet valahogy ugynevezett „közkívánatra“ újra ne adják — mert nem lesz senki.

Különféle.

A szegedi tankerület kir. főigazgatója, Mészáros Nándor, kir. tanácsos, a vasárnapi esti vonattal Újvidék felől ide érkezik, hogy a hétfőn megejtendő érettségi vizsgálatokon elnököljön.

E napokban járt körünkben Mostár város küldötte, ki ugyanis tanítókat és tanítónőket akart szerződtetni a szerb képezdekből.

Stojkovits György, kulai aljárásbíró, eljegyezte Jorgovics Hajnalka kisasszonyt Zomborból. Boldogság jó barátunk frigyére.

Bichler ur Sztanisiesről, eljegyezte Dembitz Erzsébet kisasszonyt Ó-Morovicáról.

Lefolyt országos vásárunk egyike volt a leggyengébbeknek; a kedvezőtlen idő miatt kevés látogatásnak örvendett. Az iparosok és kereskedők panaszja általános. — Gyapjuban élénk volt a kereslet; a tavali árak némileg felszálltak. Lovak és szarvasmarhák gazdászok által vásároltattak. Gabuaneműekben gyenge behozatal volt, következő árak jegyezhetőek: Buza 10 frt 80—11.50. Zab 6—6.20. Tengeri 7.10—20, métermázsánként. X.

Özvegy Gruicsnének párizsi utcai pálkás boltjából f. hó 7-ére virradóra 150 frt készpénzt kiloptak. A tolvajok a padláson keresztül hatoltak be s eleddig nyomukba jutni nem sikerült.

A héten a lopás, mondhatni, napirenden volt. Jónász Samu kenyérsütőnek a városháza közvetlen közelében levő boltjából 8-ikára virradóra 120 forintot esentek ki. A tettes álkulesal nyitotta ki az udvar felőli oldalról az ajtót; a gyanu az udvarosra esik, kit is vizsgálati fogságba zárt a kir. törvényszék.

Kolompár Tresszka, sztanisiesi cigányasszony, a panoráma előtt álldogáló hölgyek közül Guba Juliának mostani divatu s a szem áttellenes oldalán szájtattva bidgyedő zsebéből a pénztárcát hirtelen kibővölte, tiz forint tartalmát fötalálhatlanul elrejtette az üres tárcát a lába elé dobta. A pénzt a tolvaj semmi eselfogással se lehetett megvenni, sem rajta kimotozni. Ez a történet gyenge ugyan hölgyeinket az olyatén nem ellenőrizhető zsebek mellőzésétől elriasztani, de arra elég, hogy őket pénzüik máshová rejtésére figyelmeztesse.

Dusek János, aradi csavargó, vagy — mint mondá — ha ez nem megy, hát hásvágó legény, Zemlyák István, zombori polgár oldalzsebéből 17 frtot kihuzott; a gyanu reá esvén, kimotoztatott s a járásbírósnál elzárattott.

Szemző János a Putnik-féle szállást id. Fernbach Antalnak, megyei nagybirtokosnak, az idei terméssel együtt 100000 frton eladta.

A Fratric-féle szállást pedig id. Schmausz Antal, apatini jegyző, 30000 forintot vette meg. Ezeknek az uraknak sok ily boldog névnapot kívánunk!

Szombaton június hó 19-én Zilahy Gyula jutalmául adatik: „Közönyt közönnnyel“, Morettótól, a spanyol irodalom legklassikusabb írójától.

Csütörtökön Tolnayné Hermin jutalmául adatik: „Niniss.“

Stern Mór, helybeli köz- és váltó ügyvéd ur, az évközben legjobb magyar dolgozatokat készített fegyymnasiumi tanuló jutalmazására egy db aranyat és Petőfi összes költeményeinek diszkidását küldötte be az igazgatósághoz; miért is ez szives köszönetét nyilvánítja.

Jövő hét folyamában Popovits Döme, helybeli ügyvéd „Róma vésznapjai“ című szinműve fog előadni. Ezen előadásra a közönség figyelmét felkérjük.

Souppé Ferenc „Boccaccio“ operetteje, mely a bécsi Károly-színházban 160, Párizsban, Münchenben és Berlinben számtalan előadást ért, buzgó igazgatónk által nagy anyagi áldozatokkal megszerezett, a szerepek kiosztattak; most szorgalmasan tanulmányozzák, hogy az előadás minél fényesebben sikerüljön. Új csütimek rendeltek és direct e célra egy ügyes karmester hoztatottat.

Három jó madár Kulpinban kirabolt egy félkéz kalmárt. A cikkeket náluk megtalálván rendőrségünk, állami költségén elszállította őket az illetékes futaki szolgabíróshoz.

A helybeli állami főgymnázium szegény és jó tanulóinak a tanév végén való megjutalmazására Temesváry Lajos ur e hó 9-én tartott előadást. Az előadásból a jelzett célra 41 frt 10 kr jött össze; felülfizetés pedig 25 frt 90 kr volt. Fölülfizettek: Drakulits Pál úr 1 frt, Popovics Dusan úr 1 frt, Sándor Béla úr 2 frt, Széchenyi József úr 2 frt, Bezerédyné Ónsaga 50 kr, Szakál Adorján úr 1 frt, Barthal József úr 2 frt, Galle Emil úr 40 kr, Koczkar Zsigmond úr 2 frt, Heinrich Béla úr 3 frt, Szemző István úr 2 frt, Grosschmied Gábor úr 1 frt, Dr. Spitzer Mór úr 3 frt, Reitter Nándor úr 1 frt, Czedler János úr 1 frt, Athanaczkovits György úr 1 frt, Városvy Tivadar úr 1 frt, N. N. 1 frtot

Midőn ezt a nyilvánosságra hoznám, kedves kötelességemnek tartom elismerésemet kifejezni a t. Temesváry szinigazgató úrnak ki egy előadás átengedésével szép áldozatot hozott úgy Temesváry Farkas Irma asszonynak ki a jótékony cél iránti tekintetből díj nélkül közreműködött, végül hálás köszönetemet nyilvánítom a nagyérdemű közönségnek, mely becses pártolásával az anyagi sikert biztosította és meleg érdeklődését az állami intézet iránt kimutatta.

Zombor, 1880. június 10.

Radics György

a helyb. áll. főgymnázium igazgatója.

Városi kórházunkban nagyban folyik a munka: a főépület kijavitása és tisztántartása, a halotti s boncterem, valamint a mosó konyha és fészer járókák általi összeköttetése, az udvar feltöltése, a parkirozás, a kórháznak nők és férfiak osztályára való elkülönítése s más igen célszerű és helyes intézkedés tünt szemünkbe s örömmel vettünk tudomást arról, hogy kórházunknak is lesznek valahára alapszabályai. — Elismerőleg kell még nyilatkoznunk városi főorvosunknak a himlő-járvány alkalmával tanusított ügybuzgalma és a szegények gyógykezelése ügyében készített, szakavatot javaslata felett, valamint a városi tanács s a közigazgatási bizottságban többféle közegészség- és népesedésiügyi kérdés (mint a gyermekhalálozás, lelene s árvagyermek tartása, közbiztonság stb.) megpendítése s felkaroiása felett.

Kupuszinnán egy elvetemült fiu ötszöri revolverlövésvel leterítette a saját édes atyját. Már az igazság kezeibe került.

Kis Sztapár közelében és a zombori határban fekvő Michels-féle szálláson a villám felgyújtotta egyik lakháznak fedelét, mely néhány perc alatt a lángok martaléka lön.

Galambos Julia, szép ifjú hajadon, Veprovácon szerelmi bánatból bele ölte magát a kanálisba.

Szombaton d. u. 6—7 között a bezdáni utczai Geres-féle háznak kéményébe beütött a villám. Csak a kéményt zúzta össze; a konyhában álló öreg aszszonynak és kis leánynak nem lett semmi baja.

Bajszán a keresztnek a toronyba való fölhuzatása alkalmával a huzó kötél elszakadt s a csigánál dolgozó ácsot agyonütötte.

Csonoplán pénteken egy kis gyereket agyongázolt a kocsi. Szombaton voltak kint boncolni.

Új módszeres gazemberek. A plébánia szállásáról a múlt héten elhajtottak egy szép fejű tehenet. A kapitány egy gyanús embert rögtön elzárta, azon határozott fenyegetéssel, hogy ki nem ereszt, míg a tehen elő nem kerül. Másnap névtelen levelet kapott Sztapárról, hogy a tehen ott legelész a csárdánál, haza vezetheti akárki. Ugyis volt. Persze, hogy a becsukott tagadta, mikor kieresztették, hogy tud a dologba valamit. Így lehet olcsón szabadulni a büntetéstől, ha az ember lop és rajta csipik.

A zombori r. k. elemi iskolákban a vizsgálatok f. hó 17-ikétől 26-ig tartatnak. Jun. 28-án reggeli 8 órakor lesz az ünnepélyes „Te Deum.“

A helybeli állami főgymnasiumban pedig f. hó 16-ikától 24-ig folynak az áttételi vizsgálatok, melyekre az érdeklődő közönséget szivesen meghívja az igazgatóság.

A „Zdravlye“ c. népszerű orvosi helyi lapnak 10-ik száma következő dús tartalommal jelent meg: Az anyákhoz. A gyermekszobában (a szoptatás). Vér. A haj. A gyümölcs élvezése. Május második felében 47 gyermek született. köztük 8 törvénytelen (16%); 28 katolikus gyermek között 7 törvénytelen (25%); Meghaltak ez idő alatt 42-en; ragadós nyavalyában 4. Egy gyermek halva született. Május 22-én 6, 17-én egy halott se volt. A középhőmérsék + 15.5 C.; legnagyobb + 28 (május 27.), legkisebb + 4.2. (máj. 22.) Légsúlymérő középállás 745.9. Két himlő és két toroklob-haláleset fordult elő gyermekeknel.

A sütő inasok, minthogy az eltöltött sipolás folytatás nélkül nem a legjobban megy, üres idejüket krajcár-ütéssel töltik, mint mondják: tántúznak. Lehet, hogy ez nekik kellemes időöltés, de nem az sem a nyugalmas házi uraknak, kik ablakalatti bangos véleménykülömbsegeiknek ökölpárba útján való elintézésénél a secundansok szerepére kárhoztatvák; sem a közrend embere nem örülhet azon, hogy ezek a rajkók pár krajcárnyi napi keresetüket néhány perc alatt tékozlólag elverik. Utasítsanak a cirkáló rendőrök az ilyen pajzán nebulóknak szétriasztására.

A vasuti parkban németül és szerbül ki van függesztve a tilalomtábla, de magyarul nincs. Ennek anynyiban örülünk, mert nem az illetők feledékenységét vagy rosszakaratát, mint inkább a magyar elemnek azon elismert finomságát látjuk ez által konstátálva, hogy rongálási barbár hajlamokat föl se tesznek róla. Ha azonban esetleg még sem így állana a dolog: kérnék magyar tilalomtáblát!

Stern Mór ügyvéd úrnak felszólamlására a 2775. sz. kapitányi végzés alapján kijelentjük, hogy Goldschmied Jakab, kolluthi lakos, a f. évi 20-ik számunkban emlegetett családi bűnygyben ártatlannak bizo-

nyult. (Mi ma, a lap lezárásának utolsó órájában, nem nézhetünk a dolog után; azonban felkutatjuk mibenlétét s ha ez elég érdekes lesz, utólag közöljük. Mert azt így nem lehet kisütni: hogy vádolhatnak valakit huszkrajcárosokkal való csalásról, ha azt nem követte el? Hogy tehetik át ügyét, mint családi büntényt, a járásbíróshoz, ha még se volt az? Sz.)

A héten kihuzott lotto számok.

Brünni június 9-én. 41. 12. 86. 74. 44.
Budapest június 12-én. 45. 16. 1. 61. 60.

Szerkesztői üzenetek.

Nem akarván népszerűen cikkeket közölni, előzetesre szolítást sohase közöltünk, nem is közlünk. Megmondtuk egyszer mindenkorra, hogy „nyomdász, munkát, papírost, hazafisággal kifizetni nem lehet.” Lapunk mindig lesz olyan közérdekű, mint most; aki főállását öhajítja, járassa és terjeszse. Ugyis megölik a vidéki lapokat — ha még oly jók is — a kaszinók; mert bennük százas eloyassák potya hat forintért a helyi újságot — ép olyanok, akiknek állása és helyzete a házhöz járatást különben szükségessé tenné. Azt, hogy ők nagyobb öszszeggel váltják meg lapunkat, vagy hogy 5—10 példányt rendeljenek meg belőle: ugy is hiába kérnök, akármilyen mértányos. Amnyit azonban megtehetnek nekünk helybeli és vidéki jóakaróink, hogy a kocsmákban, nyári mulatóhelyeken stb. a „Bácska” járatását követelnek. Nem kell egyéb, csak három vendég kérje a „Bácskát” s ha

nem tudják előadni, álljon odább; biztosak lehetnek, hogy a jövő számot már önkényteljűk teszik. Ezt a csekély szívességet kerjük csak lapunk t. kaszinói olvasóitól, azért a sok fáradságért s lótas-futásért, amelynek gyümölcseit ők hat forintért százával élvezik.
V. Hagyjon a költészetnek békét. A muzsa nem szobacius, hogy akarki csipkedi körül, egyformán mosolyog rája.
A levelező uraknak. Fogadják a megyei közérdek támogatásáért meleg köszönetünket.
K. A. Apatin. Ha jót és többször ír, kap t. példányt. Egyéb nem telik. A vidéki lap rossz fejős tehén; annyit ad, hogy jól lakni nem lehet utána, de levagatni mégis sajnálja az ember.
Több felszólamlásra a jövő számban.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Női- és gyermek-kalapok.

GOLDFAHN SÁNDOR 38—10.

norinbergi-, diszmű- és rövidárú-kereskedése Zomborban a főutcában. Ajánlja a jelen évadra dús választékú **NŐI-RUHA-RAKTÁRÁT**. Mindennemű **selyem-, bársony-, pamut- és cérna-szalagok; cérna- és selyem-csipkék; fekete- és színes-pamut-bársony**, valamint mindennemű **bélésszövetek**.

Nagy raktár férfi- és női-fehérművekből, úgy kihazasítási-kelengyék.

UTAZÓ BÖRÖNDÖK urak és nők számára nagy választékban. Dús választékban legfinomabb napernyők és legyezők.

China ezüst evő-eszközök
a ce. k. ezab. BERNDORF-féle éregyárból.

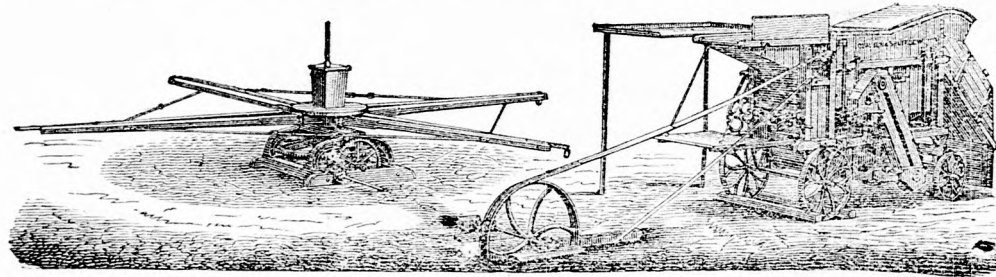
Valódi **AMERIKAI-VARRÓGÉPEK** minden szerkezetben, 5 évi jótállás mellett.

Szikköz készülék gyári áron.

ÓVSZEREK, gumi- és halhólyagból 1—5 frttig.

SEBÉSZI-MŰSZEREK.
Valódi **tajtékpipákat**, a legújabb metszetekkel, alkalmi ajándéknak. Azon kívül kapható nagyban és kicsiben minden e szakmába vágó cikk, a legolcsóbban és legjobb minőségben.

Aranykeretek és olajnyomat-hépek.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH

gazdasági gépgyárosok.

Raktár: **BUDAPEST**, váczi körút.

Ajánlják valamennyi eddig létezett világtárlaton első jutalomdíjat nyert

gőzmozdonyokat, fa-, szén- és szalma-tüzelésre berendezve,
gőzcséplőgépeiket, biztosító (dobvéd) berendezéssel, továbbá

1—6 lovas járgány-cséplőgépeiket, tisztító és zsákoló szerkezettel,

gabonatisztító-röstállkat, boronálkat, szénagyújtókat, fűkaszaló- és gabonaszarató-gépeiket, egyvasu úgy mint a híres szabadalmazott háromvasú elkréket, valamint minden más egyéb gazdasági gépeiket a legjutányosabb áron mellett.

Képes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve megküldetnek. 20—3.

ÁRAK

az osztrák államokra nézve.

frt. kr.

1/4 iteés palack 3 60

1/2 iteés palack 1 80

3/4 iteés palack — 90

1 iteés palack — 50

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weisser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellifajások, nathaláz, elévült rekedtség, torokbántalmak s tudományalkasodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, — különösen gőrcsős-köhögés és számarhurtnál; elősegíti a nehéz s megaidult nyálkahártyát, a gegeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, még az oly heves és gonosz asztkörköhögést is, s a vérhányást.

12—8

Használati utasítás.

Ezen szörpből naponként legkevesebb három theakanállal vétetik be, először éhgyomorra s aztán a lefekvés előtt, s két vagy négy iteés üveg használata után tökéletes gyógyulás következik be. A savanyu vagy zsíros ételek s igen erős italok élvezése elmulasztatván, más egyéb különös életmód nem kívántatik.

Mayer G. A. W.,
gyáros Breszlauban és Bécsben.

Kapható: **HEINDLHOFER R.** kereskedésében Zomborban.

BÉCSI BAZÁR

a főutcában SZTOJKOVICS Z.-féle házban.

Végeladása

minden a raktáramban található tárgyaknak, mint férfi- és női-napernyők, képeknek, stb. felette leszállított áron. **Itt időzés csak rövid ideig.**

Zomborban, Bittermann Nándor könyvnyomdájából, 1880.

MALOM ELADÁSI HIRDETÉS.

Egy legjobb állapotban lévő, különös jó forgó- és alkóvel ellátott jó tetőzetű, egy járatú száraz malomnak, és hozzá tartozó szoba, konyha és istállónak öszves alkotó részei és elhordható anyagok szabad kézből — olcsón — eladók, és azonnal át- és elvihetők. — Feltételek kaphatók Popits István fűszerkereskedő és tulajdonosnál Zomborban róm. kath. templomház sarok boltjában. 3—1.

729. szám. kig. 1880.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye közép járás II-od kerületi szolgabíróság részéről ezennel közhírré tétetik miszerint leköszönés folytán üresedésbe jött Bács-Bresztovác község orvosi állomás folyó évi Junius hó 24-én délelőtt 10 óraker Bács-Bresztovác község házánál megtartandó választás utján fog betöltetni.

A pályázónak orvostudori és szülész mesteri; vagy sebész és szülész mesteri képzettséggel és a német nyelvbeni jártassággal kell bírnia.

Ezen állomás következő javadalmazással van egybe kötve:

- a) beteg látogatási díj 25 kr.
- b) foghuzási díj 25 kr.
- c) érvágásért 20 kr.
- d) halott szemle 20 kr.
- A megválasztandó orvostudor évi készpénz fizetése 600 frt.
- A sebészé 400 frt.

Felhivatnak a pályázni öhajtók, miszerint az 1876. évi XIV. t. c. értelmében felszerelt kérvényeiket f. évi Junius hó 22-ig ezen szolgabíróshoz benyujtsák. Ó-Szivacon, 1880. május hó 23-án.

3—3. **Latinovits Gyula** szolgabíró.

Alólirott ezennel tudatja a n. é. közönséggel, hogy a néhai **Csarsch Ferencz** féle tégláégető kemencéket (a szöntai vámháznál) megvette, ott **mindennemű, jó minőségű** égetett

TÉGLÁF

ugy

CSEREPET

készletben tart, és a **legjutányosabb áron** mellett **f. é. junius 1-től kezdve** elárúsit.

KUKULA ANTAL

3—3. lakik Kovacsies Vladimir úr házában a magyar olvasókör átellenében.

HIRDETMEY.

A szabadkai pénzváltó- és zálogintézet zombori fiókja ezennel közhírré teszi, hogy **az eddig lejárt és meg nem hosszabbított zálog- és őrzési tárgyak f. évi junius hó 23-án nyilvános árverésen** eladatnak.

Megjegyeztetik, hogy a zálogtárgyak az árverési határidőig bármely napon — az intézet helyiségében hosszabbítás által továbbra is meg tarthatók.

Kelt Zomborban, 1880. június hóban.

1—1. A szabadkai pénzváltó- és zálogintézet zombori fiókja.

BÁCSUJFALU

községében a Nagyméltóságu m. k. Belügyminis- terium engedélye folytán hetenkint **keddi napon**

HETI-PIACZ

tartása engedélyeztetett.

Bácsujfalun, 1880. évi május hó 26-én.

BOZZIA ISTVÁN

jegyző.

3—3

VBÁCSSENYEK IÓZSIF

bíró.